

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

समाजकार्य विशारद (BACHLOR OF SOCIAL WORK) (B.S.W.)

परीक्षा : मे - २०२६

सत्र ४ थे

विषय : समकालीन सामाजिक समस्या (BSW23-402)

दिनांक : २२/०५/२०२६

गुण: ६०

वेळ: स. १०.०० ते दु. १२.३०

सूचना: १) सर्व प्रश्न अनिवार्य.

प्र.१ योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा.

(१०)

१. सामाजिक समस्या सहसा मोठ्या संख्येने लोकांना प्रभावित करते आणि _____ कृतीची आवश्यकता असते.
अ) व्यक्तिगत ब) वैयक्तिक क) सामूहिक ड) अपघाती
२. सामाजिक विघटन सिद्धांतातील ----- एक प्रमुख संकल्पना आहे, जी वर्तनाचे नियमन करण्याची आणि सुव्यवस्था राखण्याची समुदायाची क्षमता दर्शवते.
अ) सामूहिक कार्यक्षमता ब) सामाजिक भांडवल क) औपचारिक नियंत्रण ड) नैतिक दहशत
३. _____ हे एक प्रकारचे औषध आहे जे धारणा, मनःस्थिती आणि विविध संज्ञानात्मक प्रक्रियांमध्ये बदल घडवून आणते.
अ) उत्तेजक ब) नैराश्यक क) हेलुसिनोजेन ड) नार्कोटिक
४. दहशतवादाचा एक प्रमुख आर्थिक परिणाम म्हणजे _____ चा नाश आणि गुंतवणूकदारांचा विश्वास कमी होणे.
अ) शिक्षण ब) पायाभूत सुविधा क) माध्यम ड) परंपरा
५. ग्रामीण भागातून शहरी भागात लोक ज्या प्रक्रियेद्वारे स्थलांतर करतात त्याला _____ स्थलांतर म्हणतात.
अ) ग्रामीण ते शहरी ब) शहरी ते ग्रामीण क) आंतरराष्ट्रीय ड) साखळी
६. मानवी तस्करी म्हणजे _____ आणि जबरदस्ती मजुरीसारख्या उद्देशांसाठी मानवांचा बेकायदेशीर व्यापार.
अ) शिक्षण ब) शोषण क) पर्यटन ड) स्थलांतर
७. गरिबीची व्याख्या अशी केली जाते ज्यामध्ये व्यक्ती किंवा समुदायांना त्यांच्या मूलभूत ----- पूर्ण करण्यासाठी आर्थिक संसाधनांचा अभाव असतो.
अ) गरजा ब) इच्छा क) हक्क ड) विलासिता
८. ----- गरिबी तेव्हा उद्भवते जेव्हा व्यक्ती किंवा कुटुंबांना हंगामी कामामुळे किंवा चढ-उतार होणाऱ्या उत्पन्नामुळे वेळोवेळी गरिबीचा सामना करावा लागतो.
अ) सापेक्ष ब) परिस्थितीजन्य क) दीर्घकालीन ड) परिपूर्ण
९. सामाजिक विघटन सिद्धांत मूळतः _____ यांनी विकसित केला होता.
अ) एमिल डर्कहेम ब) क्लिफर्ड शॉ आणि हेन्री मॅके क) रॉबर्ट मर्टन ड) एडविन सदरलँड
१०. जेव्हा अर्थव्यवस्था भरभराटीला येते आणि अधिक नोकऱ्या उपलब्ध असतात, तेव्हा बेरोजगारी _____ होते.
अ) वाढ ब) घट क) तशीच राहाते ड) चक्रीय होते

प्र.२ थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(२०)

- १) सामाजिक समस्येची संकल्पना लिहा. सामाजिक समस्यांना कारणीभूत घटकांचे तपशीलवार वर्णन करा.
- २) अंमली पदार्थांचे व्यसन म्हणजे काय? अंमली पदार्थांच्या व्यसनाचा परिणाम स्पष्ट करा.
- ३) दहशतवादाची व्याख्या करा. दहशतवादाचे प्रकार थोडक्यात स्पष्ट करा.
- ४) स्थलांतराच्या प्रतिबंधात्मक उपायांची थोडक्यात चर्चा करा.

प्र.३ खालीलपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.

(१५)

- १) आत्महत्यांचे वेगवेगळे प्रकार कोणते आहेत? शेतकरी आत्महत्येच्या संकल्पनेची सविस्तर चर्चा करा.
- २) अंमली पदार्थांचे व्यसन रोखण्यासाठी उपाय सुचवा.
- ३) तस्करीची व्याख्या करा आणि तस्करीच्या प्रकारांची तपशीलवार चर्चा करा.

प्र.४ टीपा लिहा (कोणत्याही तीन)

(१५)

- १) सामाजिक समस्यांचा आर्थिक सिद्धांत.
- २) समाज पातळीवर सामाजिक विघटन.
- ३) मद्यपानाचा परिणाम
- ४) तस्करी रोखण्यात सामाजिक कार्यकर्त्यांची भूमिका.
- ५) आत्महत्येचे प्रतिबंधात्मक उपाय.

Sub : Contemporary Social Problems and Concerns (BSW23-402)

Instructions: 1) All questions are compulsory

Q.1 Fill in the blanks by choosing correct alternative (10)

1. A social problem usually affects a large number of people and demands _____ action.
a) Personal b) Individual C) collective d) accidental
2. A key concept in social disorganization theory is _____, which refers to a community's ability to regulate behavior and maintain order.
a) Collective efficacy b) Social capital C) Formal control d) Moral panic
3. _____ is one type of drug that alters perception, mood, and various cognitive processes.
a) Stimulant b) Depressant C) Hallucinogen d) Narcotic
4. One major economic impact of terrorism is the destruction of _____ and loss of investor confidence.
a) Education b) Infrastructure C) Media d) Tradition
5. The process by which people move from rural areas to urban areas is called _____ migration.
a) Rural-to-Urban b Urban-to-Rural C) International d) Chain
6. Human trafficking is defined as the illegal trade of humans for purposes such as _____ and forced labor.
a) Education b) Exploitation C) Tourism d) Migration
7. Poverty is defined as the condition in which individuals or communities lack the financial resources to meet their basic _____.
a) Needs b) Desires C) Rights d) Luxuries
8. _____ Poverty occurs when individuals or households experience periodic spells of poverty, often due to seasonal work or fluctuating income.
a) Relative b) Situational C) Chronic d) Absolute
9. Social disorganization theory was originally developed by _____.
a) Emile Durkheim b) Clifford Shaw and Henry McKay C) Robert Merton d) Edwin Sutherland
10. When the economy is thriving and there are more jobs available, unemployment tends to _____.
a) Increase b) Decrease C) Stay the same d) Become cyclical

Q.2 Answer in brief (Any two) (20)

- 1) Write down the concept of social problem. Describe in detail causative factors of social problems.
- 2) What is drug addiction. Illustrate the impact of drug addiction.
- 3) Define terrorism. Illustrate in brief types of terrorism.
- 4) Discuss in brief the preventive measures of migration.

Q.3 Answer any one of the following. (Any one) (15)

- 1) What are the different types of suicide? Discuss in detail the concept of farmer suicide.
- 2) Suggest the remedies for prevention of drug addiction.
- 3) Define trafficking and discuss in detail the types of trafficking.

Q.4 Short notes (any three) (15)

- 1) Economical theory of social problems.
 - 2) Social disorganization at society level.
 - 3) Impact of alcoholism.
 - 4) Role of social worker in prevention of trafficking.
 - 5) Preventive measures of suicide.
-